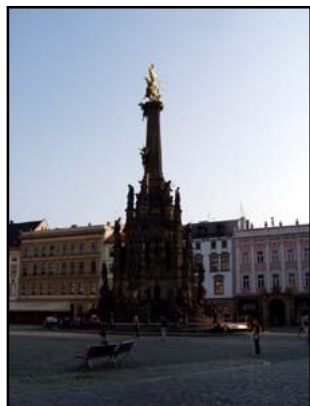

TRASA Č. 19 – OLOMOUCKÉ PAMÁTKY (TOP 10)

Sloup nejsvětější trojice

Olomoucký čestný sloup Nejsvětější Trojice je vůbec největším seskupením barokních soch v rámci jedné skulptury ve střední Evropě.

Sloup měří 35 metrů a v jeho spodní části se nachází kaple. Sochařskou výzdobu tvoří 18 soch světců, 12 figur světloňošů, 6 reliéfů s polopostavami apoštolů, dále sousoší Nanebevzetí Panny Marie umístěné ve střední části sloupu a vrcholové sousoší Nejsvětější Trojice. Obě sousoší jsou měděná a pozlacená. Jednotlivé figury v nadživotní velikosti zahrnují odlehčené a vzdušné drapérie, jejich výrazy a gestikulace jsou výrazné, avšak nikoli přehnaně zatížené

barokním dynamismem. Celek sochařské výzdoby sloupu působí přirozeným a harmonickým dojmem.

Sloup Nejsvětější Trojice vznikl z iniciativy místního kamenického mistra Václava Rendera, který jeho stavbu od roku 1716 řídil a z počátku i financoval. Do své smrti roku 1733 Render vybudoval první patro s kaplí. Za účasti řady dalších řemeslníků a sochařů se v budování sloupu pokračovalo až do roku 1854. Vedle Filipa Sattlera se na sochařské výzdobě sloupu podílel zejména Ondřej Zahner. Po dokončení byl sloup vysvěcen olomouckým biskupem a kardinálem Troyerem, za osobní přítomnosti císařovny Marie Terezie a jejího manžela Františka I. Lotrinského. Čestný sloup Nejsvětější Trojice je památkou světového významu. V roce 2000 byl zapsán na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO.

Konvikt

Umělecké centrum Univerzity Palackého sídlí v budově barokního jezuitského konviktu. Pět kateder s uměleckým zaměřením využívá unikátní rekonstruované prostory této historické památky. Vedle poslucháren a ateliérů je zde k dispozici divadelní sál, filmový sál a výstavní prostory v podkroví budovy.

Součástí budovy konviktu je kaple Božího Těla. Jedná se o jeden z nejhodnotnějších církevních barokních interiérů na Moravě s bohatou malířskou a sochařskou

výzdobou. Nástenní freska je dílem olomouckého barokního sochaře Jana Kryškofa Handkeho a přibližuje legendu o vítězství Jaroslava ze Šternberka nad Tatary v bitvě u Olomouce roku 1241. Tři monumentální alegorické sochy – Naděje, Láska a Víra – vytvořil sochař Filip Sattler.

Klášterní hradisko

Otevírací doba:

Duben – září Čt 14:00 – 16:00 hod., Každá 1. sobota v měsíci 8:00 – 11:00 hod.

Vstupné: 80,- Kč/ dospělí, děti do 15 let - 40,- Kč, Výpravy - objednání předem na čísle: 00420/ 606 33 86 46

Dnešní klášterní areál je pro svou půdorysnou dispozici často nazýván hanáckým Escorialem. Rozsáhlý komplex zaujímá plochu více než jednoho hektaru. Čtyřkřídlou stavbu nad půdorysem obdélníka s nárožními věžemi a příkopem dělí vnitřní příčné křídlo na dvě části – konvent a prelaturu. Zatímco severní část kláštera byla vybudovaná ještě v duchu italského manýrismu, budova prelatury je již vrcholně barokní. Monumentální průčelí prelatury zdobí

plastický architektonický dekor a portál se sloupy a balkónem. V patře prelatury se nachází slavnostní sál. Na jeho vnitřní výzdobě se podílel mimo jiné i přední rakouský malíř Paul Troger. Roku 1731 zde namaloval monumentální nástropní fresku na téma Zázračné nasycení. Fresku obklopuje malba iluzivní architektury od Antonia Tassiho. Neméně významná je také štuková a malířská výzdoba klenby klášterní knihovny. Spolupracovali na ní na počátku 18. století italský malíř Innocenzo Monti a sochař Baltassare Fontana.

Klášter Hradisko byl založen jako benediktinský roku 1078. Před polovinou 12. století však benediktýny vystřídali premonstráti, kteří na Hradisku zůstali až do zrušení kláštera roku 1784.

Po zpusťování kláštera švédskými vojsky během třicetileté války došlo v druhé polovině 17. století a první třetině 18. století k jeho postupné stavební obnově. Plán vypracoval Giovanni Pietro Tencalla, severoitalský architekt působící ve střední Evropě. Do roku 1702 vznikla severní polovina kláštera s konventem, knihovnou a hlavní věží. Během požáru roku 1705 vyhořela celá budova prelatury. Další fáze výstavby následovala až od roku 1726. Autorem vstupní části prelatury, která se řadí k dílům středoevropské vrcholně barokní architektury, je Domenico Martinelli, další italský architekt působící ve střední Evropě. V letech 1726–1732 byl postaven kostel sv. Štěpána, jehož stavba vykazuje slohově nejvyspělejší prvky. Autorství plánů kostela s oválnou dispozicí je dosud nejasné.

Roku 1748 klášter navštívila Marie Terezie se svým chotěm Františkem Štěpánem Lotrinským. V roce 1800 zde byli internováni francouzští váleční zajatci a od roku 1802 slouží budova kláštera až do dnešních dnů jako vojenská nemocnice. Koncem 20. století prošel značně zchátralý komplex celkovou památkovou obnovou zahrnující také dostavbu dříve poškozené centrální věže.

Orloj

Olomoucký orloj je zasazen do severní fasády radnice. Jeho architektonický rámec tvoří výklenek s lomeným obloukem, dosahující výšky 14 metrů. Dnešní podoba orloje je z 50. let 20. století a je poplatná tehdejší oficiální estetice socialistického realismu. Mozaiková výzdoba orloje sestává z medailonů na bočních stranách výklenku, znázorňujících práce charakteristické pro jednotlivé měsíce v roce. Ve vrcholu výklenku uplatnil autor návrhu - Karel Svoboda – folklórní motiv Jízdy králů. Ve spodní části mozaikové

výzdoby jsou po stranách dobově poplatné postavy představitelů pracující třídy.

Orloj vznikl údajně už mezi lety 1419–1422. Bezpečné zprávy o něm však máme až z konce 15. století. Není vyloučeno, že vznikl v rámci pozdně gotické přestavby budovy radnice, která se uskutečnila v roce 1474. V průběhu staletí orloj nabyl několika různých podob. Umělecky nejhodnotnější zřejmě byla jeho barokní úprava podle návrhu malíře Jana Kryštofa Handkeho z roku 1747. Roku 1945 byl orloj během osvobozovacích bojů poškozen natolik, že tehdejší představitelé města zamítli rekonstrukci jeho původní podoby a rozhodli se nahradit ji soudobým dílem. Nový orloj vznikl v polovině 50. let podle návrhu Karla Svolinského (mozaika) a jeho manželky Marie (figurky). Hodinový stroj z roku 1898, jedinou původní část orloje, opravil olomoucký hodinář Konrad Schuster.

Radnice

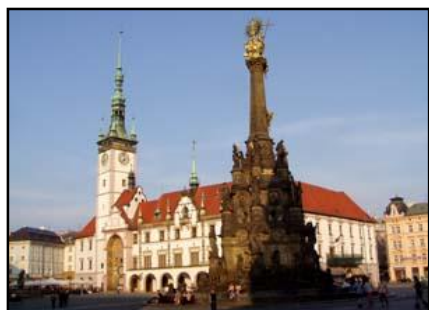
Vstupné:

Věž + kaple:

15 Kč/dospělí

10 Kč/děti

Prohlídka s obřadní síní: 30 Kč/os.

Budova olomoucké radnice, která vévodí Hornímu náměstí, představuje již po šest staletí symbol hospodářského a politického významu někdejšího královského hlavního města. Budova radnice je čtyřkřídlá, s vnitřním dvorem uprostřed. Z jižní fasády vystupuje arkýř gotické kaple sv. Jeronýma, který je bohatě zdobený kružbami a figurálními motivy. Při východní straně budovy je dvouosé schodiště s renesanční lodžií. Vedle radniční věže se ve výklenku

severní fasády nachází orloj.

V interiéru se dochovala řada původních klenutých místností, včetně slavnostního sálu (dnešní Obřadní síň). V interiéru gotické kaple sv. Jeronýma je unikátní kroužená klenba (nejstarší kroužená klenba podunajského typu u nás).

Stavba olomoucké radnice byla povolena výsadou z roku 1378. Původně se jednalo o dřevěnou stavbu, která ale na počátku 15. století vyhořela. S novou stavbou se začalo na prahu 20. let 15. století. Rozlehlá budova se třemi křídly v sobě tehdy zahrnovala dvě funkce – radnice a tržnice. Zásadní proměnou ve vznosné sídlo prošla radnice až počínaje rokem 1474, kdy byla budova navýšena o druhé patro. V patře severního křídla byl vybudován slavnostní sál (nyní Obřadní síň). V roce 1488 byla dokončena stavba pozdně gotické kaple sv. Jeronýma. Renesanční portál na východní straně pochází z doby kolem roku 1530. Lodžie je dílem sochaře Hanse Josta z roku 1591. Lodžie sloužila kromě slavnostního nástupu do zasedací síně rady i ceremoniálním účelům. Symbolickým završením druhého století existence olomoucké radnice se v letech 1601–1607 stalo zvýšení radniční věže na současnou výšku 75 metrů. V letech 1901–1904 proběhla velká přestavba v romanticky historizujícím duchu podle návrhu Georga Bergera.

Katedrála sv. Václava

Otevírací

doba:

Krypta:

květen	–	říjen	po	–	st	10	–17:00	hod.
čt		9:00		–		16:00		hod.
pá	–	so	9:00		–	17:00		hod.
ne		11:00		–		17:00		hod.

Vstupné: Dobrovolné vstupné

Katedrála sv. Václava se svým dvouvěžovým průčelím patří neodmyslitelně k panoramatu města. Třetí, jižní věž, vysoká přesně 100,65 m, je nejvyšší kostelní věží na Moravě (a druhou nejvyšší u nás). Halové trojlodí kostela vychází z původní středověké dispozice. Gotické pilíře trojlodí pocházejí ze 13. století. Rozlehlý presbytář o rozměrech 35 x 23 m vznikl jako raně barokní součást stavby. Na konci 19. století získal – ostatně jako celý interiér i exteriér stavby – novogotickou podobu. Pod presbytářem se nachází krypta přístupná dvěma postranními schodišti. Na jižní straně trojlodí je vstup do manýristické kaple sv. Stanislava. Po stranách vstupu do kaple jsou náhrobní desky z 16. a počátku 17. století. Na novogotickém oltáři při jednom z pilířů trojlodí je umístěn relikviář s ostatky sv. Jana Sarkandera (svatořečeného papežem Janem Pavlem II. v roce 1995). Dómské varhany patří k nejlepším romantickým nástrojům u nás.

Kostel sv. Václava začal stavět před rokem 1107 olomoucký údělný kníže Svatopluk a roku 1131 jej vysvětil biskup Jindřich Zdík. Po požáru roku 1204 se přikročilo ke gotické přestavbě kostela, z níž se dodnes dochovaly pilíře trojlodí a halový charakter stavby. Biskup Stanislav Pavlovský nechal na konci 16. století postavit při jižní fasádě katedrály manýristickou kapli sv. Stanislava. Na počátku 17. století zasáhl do stavby dómu podstatným způsobem kardinál František Dietrichštejn, který dal zbudovat nový raně barokní presbytář úctyhodných rozměrů (35 x 23 m). Tento prostor neztratil nic ze své působivosti ani po novogotické přestavbě dómu, k níž došlo za arcibiskupa Bedřicha Fürstenberka v letech 1883–1888. Autorem plánů na regotizaci kostela byl arcibiskupský vrchní inženýr Gustav Meretta.

Biskupský a později arcibiskupský kostel sv. Václava má nejen bohatou stavební historii. Byl současně místem, kde se odehrávaly důležité dějinné události překračující svým významem hranice regionu. Roku 1469 zde část českých a moravských pánů a zástupců měst prohlásila uherského krále Matyáše Korvína za českého krále.

Muzeum moderního umění

Otevírací doba:

Út–Ne: 10.00–18.00 hod.

Vstupné:

50 Kč do Muzea moderního umění a Arcidiecézního muzea St a Ne – vstup volný

Muzeum moderního umění Olomouc se nachází v secesní budově na nám. Republiky a nabízí návštěvníkům ke shlédnutí expozice výtvarného a užitého umění. Tzv. Trojlodí a kabinety v 1. patře slouží k pořádání dočasných výstav českého i světového umění. Ve 2. patře je instalovaná stálá expozice věnovaná nizozemskému malířství 16.–18. století ze sbírky založené olomouckým biskupem Karlem II. Z Liechtensteinu-Castelcornu. Z podkroví budovy je možné vystoupit na vyhlídku do prosklené vížky, odkud se naskýtá zajímavý pohled na historické centrum města.

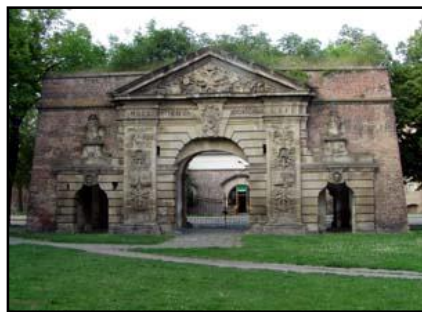

Zástavba na místě dnešního Muzea moderního umění má mnohem starší historii než vlastní budova muzea. Původně zde byl na samém okraji Předhradí v blízkosti židovské části města (zhruba dnešní Univerzitní ulice) již v roce 1246 zřízen útulek pro malomocné. Ten byl ve 14. století přestavěn na špitál sv. Ducha s kostelem. U špitálu byl také zřízen hřbitov. Celý tento středověký komplex staveb včetně gotického kostela byl zbořen roku 1843. Na jeho místě byl v letech 1843–1845 vystavěn v pozdně klasicistním duchu koncipovaný soubor budov trestnice okresního soudu.

Dnešní podoba muzea má z pozdně klasicistní fáze výstavby zachovanou pouze dispozici. V letech 1915–1916 došlo k pozdně secesní fázi přestavby, při níž získalo svou novou podobu hlavní průčelí. Jeho autorem je Jaroslav Kovář starší, sochařskou výzdobu vytvořil Moritz Lau z Mnichova. Dva nízké figurální reliéfy, situované na průčelí po stranách hlavního vstupu, připomínají do dnešních dnů původní využití staveb na dnešní parcele – špitál a trestnici. Ještě ve dvacátých letech 20. století byl objekt znovu přestavován a rozšiřován.

Po roce 1989 získalo budovu Muzeum umění Olomouc. Rekonstrukce pro muzejní účely, která zde probíhala od roku 1992, získala v závěru druhého tisíciletí významné regionální ocenění – hlavní cenu v soutěži Stavba desetiletí Olomoucka.

Terežská brána

Terežská brána je dílem projektanta olomoucké tereziánské pevnosti Pierrea Bechade de Rochepine. Své jméno získala u příležitosti návštěvy Marie Terezie v Olomouci. Brána má podobu triumfálního oblouku a po odbourání přilehlých hradeb stojí osamoceně. Je postavena z cihelného zdiva, průčelí jsou opatřena kamenným obložením a zdobí je reliéfy. Uprostřed brány je široký oblouk průjezdu, na stranách jsou dva nižší průchody pro pěší.

Po ztrátě Slezska roku 1742 se hranice habsburské monarchie výrazně posunula, proto bylo rozhodnuto nově opevnit Olomouc, která stála na nejkratší cestě k hlavnímu městu Vídní. Součástí nového bastionového opevnění vybudovaného v letech 1745-57 pod vedením barona de Rochepine byla i jedna ze čtyř bran nazvaná

Terežská. Své kvality pevnost osvědčila vzápětí po svém dokončení, když byla Olomouc v létě 1758 obležena pruskými vojsky.

Tereziánská zbrojnice

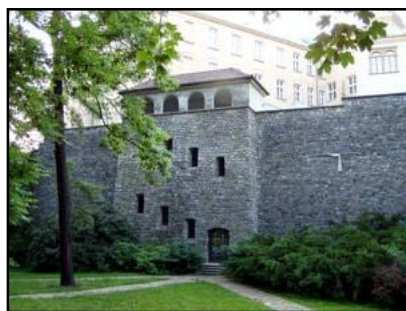
Nádvoří	veřejnosti				přístupné
Restaurace:					
Po	–	Pá	09:30	–	23:00
So		11:00		–	23:00
Ne		11:00		–	17:00
Klub			15		minut:
Po	–	Pá	16:00	–	03:00
So		17:00		–	03:00
Ne					zavřeno

Čtyřkřídlá jednopatrová budova, s pozdně barokními prvky výzdoby, je typickou ukázkou tereziánské vojenské architektury. Budova s dochovanou původní dispozicí s řadou klenutých prostor byla postavena v letech 1771–1778. Průčelí zdobí tympanon s kamenickou výzdobou představující vojenské trofeje, na vrcholku tympanonu je umístěna socha Marta ve zbroji.

Zbrojnice byla podle místní tradice postavena na pokyn Marie Terezie právě proti hlavnímu vchodu do arcibiskupské rezidence, aby bránila arcibiskupovi, jehož panovnice neměla v lásce, v reprezentačním výjezdu z jeho sídla. Arcibiskupové pak často požadovali její zbourání, ale vždy neúspěšně. V devadesátých letech 20. století byla zbrojnice stavebně upravována pro využití Univerzitou Palackého.

Olomoucké hradby

Středověké opevnění někdejšího královského města Olomouce se do současné doby zachovalo pouze ve fragmentech. Po zrušení olomoucké pevnosti došlo k bourání městských hradeb. Jejich linii sledují dnešní městské parky. V Bezručových sadech se část hradeb dochovala včetně jedné z bran, tzv. Židovské, která se nachází v areálu Starého konviktu.

Nejstarší zmínka o olomouckém opevnění pochází z roku 1321. Olomouc obklopoval základní systém hradeb s úzkým parkánem, obkročmo situovanými věžemi bran a hranolovými věžemi, které se střídaly s půlkruhovými baštami. Na severu a západě si rovinatý terén vynutil dvojí linii obrany, která byla posílena vodním příkopem. K tehdejšímu systému patřily i z většiny nedochované městské brány a také fortny. V průběhu staletí pak docházelo k dalšímu zlepšování obranného systému. V polovině 17. století vytvořili Švédové z Olomouce bastionovou pevnost. O století později byl obranný systém města rozšířen

o soustavu předsunutých pevnůstek. Olomoucká pevnost byla zrušena dne 7. března 1887, protože ohraničení města hradbami bránilo jeho dalšímu rozvoji.

zdroj informací:

<<http://www.olomouc-tourism.cz/>>